

Archeologisch vervolgonderzoek aan de Baalsebaan te Tremelo

deel II

Elly N.A. Heirbaut
Caroline Dockx

Met een bijdrage van
Jeroen Wijnen

2020C364

27 03 20

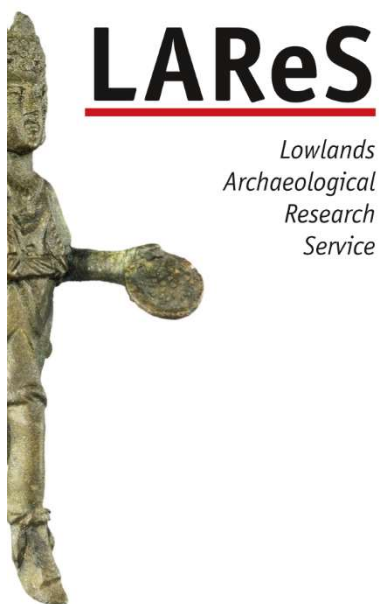
W P5

VL1

S

P

Colofon

Titel: Archeologisch vervolgonderzoek aan de Baalsebaan te Tremelo. Deel II.

Auteur: E.N.A. Heirbaut & C. Dockx, met een bijdrage van J. Wijnen.

Grafische illustraties/GIS: E.N.A. Heirbaut

Rapportnummer: LArES-rapport 307

Bekrachtigde archeologienota: ID 13758

Projectleider/Veldwerkleider: E.N.A. Heirbaut (OE/ERK/Archeoloog/2016/00162)

Uitvoerder: LArES, Lowlands Archaeological Research Service

Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: april 2020

Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: overzicht proefsleuf 5

© LArES. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LArES aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

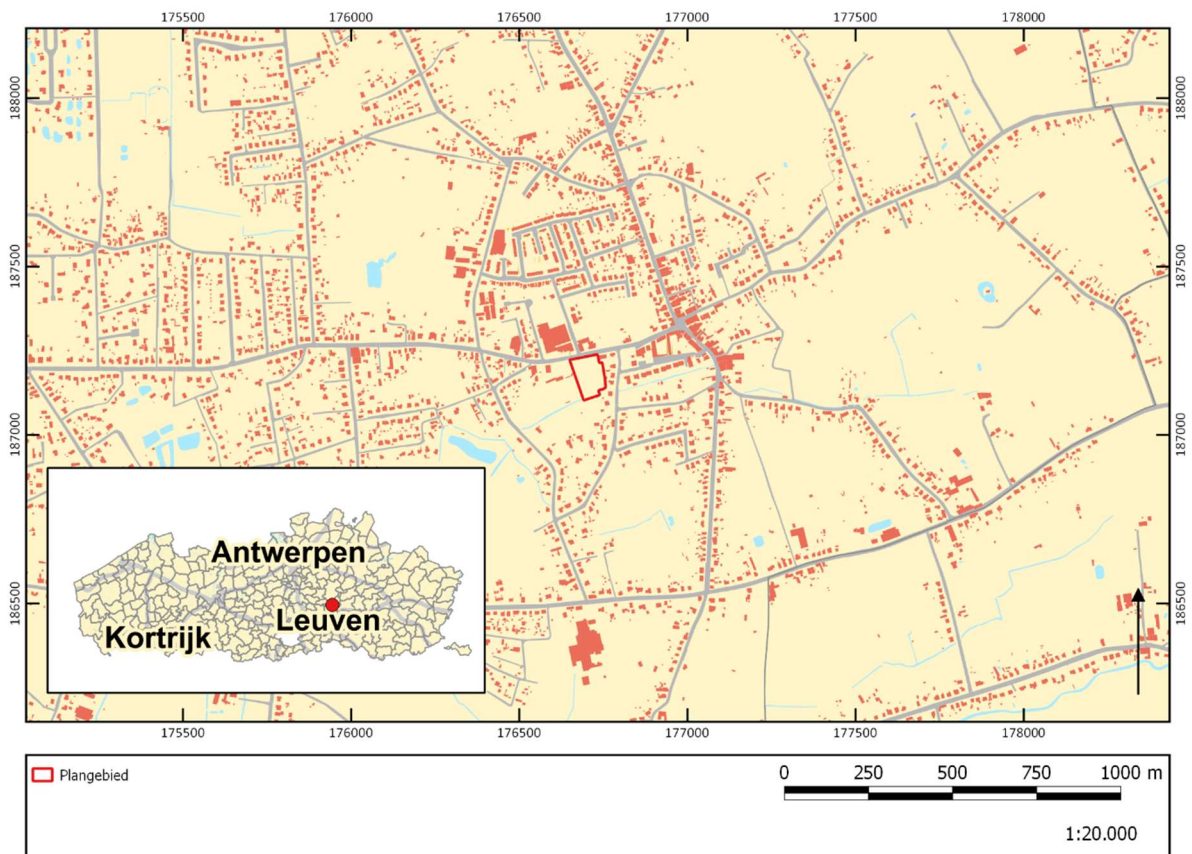
Deel II. Programma van maatregelen: Baalsebaan 320, 3128 Tremelo

1 INLEIDING	5
2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	6
3 ONDERZOEKSVRAGEN	7
4 KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL VAN HET PROJECTGEBIED EN AANBEVELING	8

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen aan de Baalsebaan ter hoogte van huisnummer 320 te Baal (gemeente Tremelo, provincie Vlaams-Brabant). Het omvat twee percelen met een totale oppervlakte van ca. 9.599 m². Het terrein is momenteel onbebouwd maar het westelijke gedeelte van het plangebied is wel al deels in gebruik als verharde parking voor de klanten van de kinderwinkel aan de overzijde van de Baalsebaan. Het overige gedeelte van het terrein bestaat uit grasland.

De opdrachtgever plant een paar kleine ingrepen ter hoogte van de bestaande parking uit te voeren en een nieuwbouw op te trekken die dienst zal doen als indoor- en outdoor-speeltuin met restaurant (fig. 1).¹

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©LARES

¹ Heirbaut & Dockx 2020.

2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site/toponiem	Baalsebaan, Baal
Ligging	Baalsebaan 320, 3128 Tremelo (provincie Vlaams-Brabant)
Kadastrale gegevens	Tremelo, 2 ^e afdeling, sectie C, percelen 255R en 243E2
Bounding Box	176474.994185,187032.666592,176994.900436,187311.47128
Onderzoek	landschappelijk booronderzoek verkenkend booronderzoek proefsleuvenonderzoek
Projectcode	2020C97 (landschappelijk booronderzoek) 2020C363 (verkenkend booronderzoek) 2020C365 (proefsleuvenonderzoek)
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut (erkend archeoloog) Caroline Dockx (erkend archeoloog) Jeroen Wijnen (bodemkundige)
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162 Caroline Dockx: OE/ERK/Archeoloog/2019/00020
Overige actoren en specialisten	Dr. Jeroen Wijnen: bodemkundige
Geraadpleegde externe personen	nvt
Termijn veldwerk	maart 2020
Oppervlakte plangebied	ca. 9.599 m ²
Oppervlakte geplande werken	ca. 4.700 m ²
Geplande ingreep	Het uitvoeren van enkele kleine ingrepen ter hoogte van de bestaande parking en het optrekken van een nieuwbouw.
Geldende wetgeving en voorwaarden	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.
Randvoorwaarden	zie par. 3.3
Doelstelling	Het doel van het archeologisch vervolgonderzoek is om na te gaan of er archeologische resten in het projectgebied aanwezig zijn, hoe ze dateren, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief en hoe hiermee dient te worden omgegaan.
Thesaurus	landschappelijk booronderzoek, verkenkend archeologisch booronderzoek, proefsleuvenonderzoek

3 Onderzoeksvragen

In het kader van dit bureauonderzoek zijn van tevoren enkele vragen geformuleerd waarop het onderzoek antwoord tracht te vinden.

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op?

Voor de resultaten van het bureauonderzoek wordt hier volstaan met te verwijzen naar hoofdstuk 5 van het eerste deel van de archeologienota.

4 Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied en aanbeveling

Hoewel van tevoren was ingeschat dat dit terrein een middelhoge archeologische potentie heeft op basis van de studie van historische kaarten en de bekende archeologische waarden uit de CAI, is uit het archeologisch vervolgonderzoek gebleken dat deze potentie naar beneden bijgesteld moet worden.

Het landschappelijk bodemonderzoek heeft uitgewezen dat het bodemprofiel dat op nagenoeg het hele terrein voorkomt, een A/C-profiel is. Een intacte bodemopbouw is alleen ter hoogte van boring 5 herkend, waarbij een podzolbodem is geïnterpreteerd. Op basis van deze vaststelling is geconcludeerd dat een verkennend archeologisch bodemonderzoek op het terrein niet zinvol is, behalve rondom boring 5. Hier zijn dan ook acht verkennende archeologische boringen uitgevoerd. In tegenstelling tot het wat tijdens het landschappelijk bodemonderzoek is vastgesteld, is in geen enkele van deze boringen een podzolbodem aangetroffen. Desondanks zijn de boringen wel onmiddellijk ter plaatse nat uitgezeefd om te achterhalen of er ondanks de verstoringen toch lithisch materiaal in de bodem aanwezig was. Dit bleek niet het geval te zijn, in geen enkele boringen werden archeologische indicatoren aangetroffen anders dan fragmenten van bouwpuin. Dit bouwpuin is niet bijgehouden omdat het afkomstig is van de sloop van de woningen die op het terrein hebben gestaan.

Direct aansluitend is het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn geen *archeologica* gevonden, uitgezonderd bouwpuin. Deze fragmenten komen zowel voor in de afdekkende lagen als in de vele, grootschalige vergravingen.

De profielen die tijdens het proefsleuvenonderzoek zijn bekeken wijzen uit dat de oorspronkelijke bodem niet meer intact is. Overal is een A/C profiel aanwezig, uitgezonderd ter hoogte van de twee profielen die zijn geregistreerd om aan te tonen dat de oorspronkelijke situatie anders was. In het ene profiel zou nog een restant van een mogelijke B-horizont aanwezig zijn, hoewel dat de bodem hier diepgaand verstoord is: er komt zelfs bouwpuin voor tot in het tertiair. Ter hoogte van profiel P2 is een mogelijke podzol herkend, hoewel de interpretatie niet helemaal zeker is. Immers, deze podzol komt alleen voor ter hoogte van profiel P2 en nergens anders. Het is dus een zeer lokaal fenomeen, dat bovendien sterk verstoord is en een zeer losse textuur heeft.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek is het vlak aangelegd op de overgang van de A-horizont naar de C-horizont. In het vlak zijn verspreid over het terrein talrijke recente en grootschalige vergravingen geattesteerd. Deze zijn toe te schrijven aan het slopen van de twee woningen enkele jaren geleden. Deze verstoringen hebben een donkergrijze tot middengrijze, vochtige en matig losse vulling waarin bouwpuin zit, zoals baksteen, beton, eternit en andere materialen.

De overige sporen bestaan uit drie greppels. Deze sporen hebben een lichtgrijze tot donkergrijze vulling die tamelijk los is en vrij homogeen. In geen enkel spoor zijn vondsten noch inclusies aangetroffen, maar op basis van de duidelijke aflijning en de aard van de vulling is een datering in de nieuwste tijd aannemelijk. Vermoedelijk zijn deze greppels afwateringsgreppels.

Het archeologisch vervolgonderzoek heeft uitgewezen dat de bodem in het plangebied grondig verstoord is. De sporen die zijn herkend, betreffen recente verstoringen die het resultaat zijn van recente vergravingen en sloopwerken. De enkele greppels die wat ouder zijn, dateren uit de nieuwste tijd. Het betreffen drie greppels die als afwateringsgreppels te interpreteren zijn. Oudere sporen of vondsten zijn niet gevonden en lijken ook niet aanwezig te zijn geweest voorafgaand aan de vergravingen aangezien er op geen enkele plaats sporen of vondsten zijn aangetroffen.

Op basis van de resultaten van het archeologisch vervolgonderzoek kan geconcludeerd worden dat er zich binnen de grenzen van het plangebied geen behoudenswaardige archeologische site bevindt. Om deze reden is er geen programma van maatregelen geschreven voor verder archeologisch onderzoek.

Aangezien er geen behoudenswaardige archeologische site is aangetroffen, die door de geplande werkzaamheden verstoord zal worden, hoeft er geen bijkomend archeologisch onderzoek meer uitgevoerd te worden.

Er wordt geadviseerd om het terrein vrij te geven voor de geplande ontwikkelingen.